

Yeşaya, yirmi beşinci bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. **Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)**
 - A. Babil'in yükü: Rabbin Günü'nde tamamlanacak bir peygamberlik (13:1-22)
 - B. Moab'ın yükü: Bir gecede biten yıkım (15:1-16:14)
 - C. Şam'ın yükü (17:1-14)
 - Ç. Habeş ilinin ırmakları ötesindeki ülke (18:1-7)
 - D. Mısır'ın yükü (19:1-24)
 - E. Habeş ve Mısır'ın sürgünlüğünün bildirisi (20:1-6)
 - F. Deniz çölünün (Babil'in) yükü (21:1-10)
 - G. Duma'nın yükü (21:11-12)
 - Ğ. Arab ilinin yükü (21:13-17)
 - H. Rüyet vadisinin (Yerusalem'in) yükü (22:1-25)
 - I. Sur'un yükü (23:1-18)
 - İ. **Genel olarak dünyanın, özellikle de Yahuda ve kilisenin son günleri (24-27)**
 1. Yahuda'nın dağıtılması ve üzerine gelecek olan sürekli yıkımlar (24:1-12)
 2. İsrail'deki artakalanlar (24:13-16)
 3. Büyük Sıkıntı: Tanrı'nın düşmanları için belirlenen yargılar (24:16-20)
 4. Yahudi olmayan kralların yıkılması ve yoklanması (24:21-22)
 5. Krallık çağının başlangıcı (24:23)
 6. **İmansızların yenilmesi üzerine bir övgü (25)**
 - a. **Düşmanları yendiği için Tanrı'ya övgü sunulur (25:1-5).**
 - b. **Tanrı egemenliğini kurar (25:6-8).**
 - 1). **Tanrı tüm toplulukları şölene çağırır.**
 - 2). **Ölüm yenilir.**
 - 3). **Tanrı tüm göz yaşlarını siler.**
 - c. **Tanrı'nın kurtuluşunu bekleyenlerin ümidi boşa çıkmaz (25:9-12).**
 7. Doğruların son bulmayacak esenlikte yerleşmesi (26)
 8. Levyatan'ın yargılanması ve Mesih inanlılarının tümünden arındırılması (27)

25:1 ya Rab, Allahım: Yahve yalnızca babamın Tanrısı değildir. Eğer böyle olsaydı geleneksel bir din söz konusu olurdu. Tanrı benim Tanrım'dır, benim Kurtuluşum'dur. Tanrı'yla kişisel bir ilişkide bulunmak o dönemde Yahudilik'te olanaklıydı. İçinde bulunduğumuz çağda ise İsa Mesih'in aracılığıyla olanaklıdır.

ya Rab, Allahım sensin: Yeşaya Tanrı'yı överek başkalarını da Tanrı'yı övmeye yöneltten bir önderdi. Çevresindeki ulusların suçlanmalarına ve dünyanın sarsılmasına tanık olarak ne denli «Bittim, bittim» diye bağırmışsa da (24:16), şimdi «Sen benim kişisel Tanrım'sın, Sen şaşılacak şeyler yaptın» diye güvenini coşkulu bir övgüyle açıkladı (Çıkış 15:2; Mezmur 118:28).

seni yükseltirim: Kişi genellikle Tanrı'nın yüceliğini çok az kavrayabilir. Bu nedenle Tanrı'yı algılayabilmek için O'nu kendi sınırlı düşüncelerinde çok alçaltmak durumunda kalır. Ama bu anlamda Tanrı, yalnızca kişinin kavrayışında alçaltılmış olur. Aslında Tanrı'nın yüceliği ne artar ne de azalır. Her zaman aynıdır; değişmez. Ne var ki kişi, bu gerçeği düşüncelerinde ve çevresinde yansıtabilmek için Tanrı'ya ilişkin bilgisini artırmalıdır. O'nun özniteliklerini ve eylemlerini değerlendirebilmeyi öğrenmelidir. Ancak bu biçimde O'nun ululuğunu gerçekte olduğuna çok daha uygun bir biçimde anlayabilir. Aynı zamanda O'na bağladığı güven de artar.

hamdederim: Bir inanlının durmadan dua etmesi sık sık buyrulur (Luka 18:1; 1. Selanikliler 5:17; 1. Timoteus 2:8; Yakup 5:16). Bununla birlikte Tanrı'yı övmesi de öğretilir (Efesliler 5:20; Filipililer 4:6; 1. Timoteus 2:2; İbraniler 13:15). Dua ederken kişi kendi uğruna Tanrı'ya yaklaşır. Ama O'nu yüceltirken Tanrı'nın niteliklerini anımsar, O'nu onurlandırır, O'nu sevdiğini belirtir. Övgü sunmak, meleklerin Tanrı'nın önünde duruş biçimidir (Mezmur 103:20; 148:1,2; Yeşaya 1:6; Luka 2:13-14; Vahiy 5:11-13; 7:11-12). Meleğin kendi uğruna dua etmeye gereksinimi ya azdır ya da hiç yoktur. İnsanın ise dua etmeye çok büyük gereksinimi vardır, ama dua ederken Tanrı'yı yüceltmeyi de savsaklamamalıdır.

İngilizce'de Tanrı için kullanılan «God» sözcüğünün «iyi» ya da «iyilik» anlamına gelen «good» sözcüğünden türediği düşünülür. Aynı biçimde de Almanca'da Tanrı için kullanılan «Gott» sözcüğünün «iyi» anlamına gelen «gut» sözcüğünden zamanla türetildiği sanılır. Demek ki, Anglosaksonlar'ın ve Cermenler'in ataları, Tanrı için uygun bir sözcük ararken O'nun bolluk sağlayarak verdiği iyiliğe tanıklık etmek istediler.

Senin ismine hamdederim çünkü ...:

1. Tanrı öznitelikleri için yüceltilmelidir (Mezmur 7:17; 21:13; 99:3; 118:28-29; 138:2).
2. Tanrı, şaşılacak işleri için övülmelidir (Mezmur 139:14; 145:[1-3,7,21]; 150:2).
3. Tanrı'nın hayranlık uyandıran işleri, ezelden beri tasarladığı bilgeliğinin belirtisidir (42:9; 46:9-11). Kişinin daha yeni kavradığı Tanrı görkemi ta eski günlerden beri süregelmektedir.
4. Güçlü, gururlu kenti yıkıma uğrattı (25:2; Yeremya 51:37). Her Şeye Gücü Yeten'e hangi yaratık karşı koyabilir? Direnebiliyormuş gibi görünen biri olsa bile, bu kişi yargı gününde davranışının karşılığını görecek (Romalılar 9:22; 2. Petrus 2:10).

ezelden: Tanrı'nın düşünceleri birden bire ortaya çıkan, ansızın gelen esinler değildir; ayrıca düzensiz, mantıksız ya da rastlantı sonucunda oluşmuş da değildir. Tanrı'nın düşünceleri, bilgeliğinin «çoktan tasarlanmış», «eski günlerden beri» hazırlanmış bir üründür (22:11b; 37:26). Bundan dolayı Tanrı için hiçbir olay aniden oluvermez. Kişi beklemediği olaylarla sürekli karşılaşır ama Tanrı önceden bilmediği hiçbir olayla karşılaşmaz ve çözümünü önceden düşünmediği hiçbir sorun yoktur. Bu gerçektir, O'na güvenenler için ne değerli bir avuntudur!

kurulmuş: Tanrı'da değişkenlik ya da dönelikliğin gölgesi bile yoktur. O'nun Sözü değişmez (40:8; Mezmur 119:89; Matta 24:35; İbraniler 13:8; Yakup 1:17; 1. Petrus 1:25).

niyetler: Kişinin yaşamının bir parçasına bakarak ömrünün tüm değeri anlaşılmaz. Yusuf, suçsuz olarak cezaevinde günlerini geçirirken yaşamının çok yüksek bir değeri olduğunu düşünememiş olabilir. Davut da zina ettikten ve adam öldürttükten sonra yaşamının artık Tanrı için bir yararı olacağına belki de inanmamıştı. Ne var ki, Tanrı insanların yaşamlarının tümüne bakarak bir değerlendirmede bulunabilir. O, Mesih inanlılarının iman yaşamında başarılı olmasını ister (Yeşu 1:8,9; Yeremya 29:11; Koloseliler 1:9-12).

hakikat: «Gerçek» için İbranice'de kullanılan sözcük «amin»dir. Tanrı yaptığı andı bozamaz, verdiği vaadi tamamlar, gerçek olandan başka hiçbir şeyi temsil etmez. Doğal olarak, Tanrılık'ın ikinci benliği olan İsa Mesih de aynı niteliklere sahiptir (Yuhanna 14:6; Vahiy 3:14).

Arap mahallesinde yaşayan bir Mesih inanlısı varmış. Gavur olarak tanındığından yerlilerin çoğu onunla yakından ilişki kurmaktan çekinirmiş. Onunla ilişkisi olan tek bir genç karı koca varmış. Zamanla genç çift, Mesih inanlısına güven beslemeye başlamış. Ona «Seni ziyaret etmekten hoşlanıyoruz» demiş. «Sürekli gerçeği söylüyorsun. Sözü'nün erisin. Sana güvenebiliyoruz.» Ne sevindirici bir şey! Genç Arap karı kocanın Mesih inanlısında görebildiği nitelik, İsa'nın gerçek niteliğiydi. Kurtarıcı Mesih İsa'nın özniteliklerini yansıtan inanlılara ne mutlu (Galatyalılar 4:19)!

25:2 şehirden bir taş yığını: Belirli bir kent söz konusu değildir. Çağlar boyunca Yahve'nin düşmanı olanların kentlerinin tümü ve inanlılara eziyet edenlerin kentlerinin tümü anlatılmak istenmiştir.

duvarlı şehirden bir virane yaptın: Dünyanın neresine giderseniz gidin birkaç para tanesi, kırık vazolar, yıkık binalardan başka, eski kentlerin görkemini yansıtacak pek bir kalıntı bulamazsınız. Zaten yeryüzünde kalıcı bir kent de yoktur. Tanrı, Mesih inanlılarına uzakta görünen kenti özlemeyi öğretir (İbraniler 11:13-16; 13:14).

ecnebilerin sarayı: «Şehir» denirken belirli bir kentten söz edilmediği gibi «saray» da belirli bir saray değildir.

ebediyen yapılmayacaktır: Konu Tanrısız dünyanın mahvedileceğidir (24:20).

25:3 kuvvetli bir kavim Sana izzet verecek: Yeşaya, Yahudi olmayanlar da Tanrı'yı övecekleri için seviniyordu (Mezmur 46:8,10).

Bu güçlü topluluk kim olabilir? Tanrı'ya karşı sürekli savaşmış, sonra yenildiğini kabul eden ve Tanrı'yla barışan bir ulus mu? Yoksa önceden Tanrı'nın düşmanları tarafından ezilmiş, kendilerini kurtaramayan ama Tanrı'nın gücüyle donatılmış olarak düşmanlarını yenen Yahudiler mi? Bazıları bu halkın Fars ülkesi olduğunu sanır (44:28; 45:1; Ezra 1:1-4; 6:3-12).

25:4 korkunç adamların soluğu duvara çarpan sağanak gibi: Düşmanın soluğu kişiye ürpertici gibi gelebilir ama ne denli güçlü olursa olsun bir duvarı yıkamaz. Mesih inanlısı düşmanın sesinin korkunç oluşundan korkmamalıdır. Tanrı'ya karşı durabilen yoktur (Mezmur 76:10; 138:7; Yeşaya 8:12,13; 10:24).

fakir, yoksul: Fakir ve yoksul olarak söz edilenler tanrısızların ezdikleri inanlılardır. Tanrı böylelerine yardım etmeye söz verir (14:30; 29:19; Mezmur 72:12-14).

hisar, sığınacak yer, gölgelik: Korkunç adamların soluğunun dehşetini duymayan kişi Tanrı'nın güçlü hisarında konuk olmaya gereksinim duymayabilir. Eğer sıkıntı insanın rahatını bozmasa, Tanrı'nın kucağında barınmayı düşünmeyebilir. Eğer düşman kişiyi kovalayıp terletmezse, o Tanrı'nın gölge vererek sağladığı serinliğin değerini öğrenmeyebilir. Ne var ki, bu yolla Tanrı'yı yakından tanımayı öğrenecekse, yoksul olana ve kovalanana ne mutlu (4:5,6; 32:2; 41:17; Mezmur 36:7; 121:5,6)! «İsrail oğulları Rabbe feryat edince, Rab İsrail oğulları için bir kurtarıcı ... çıkardı» (Çıkış 2:23; Hakimler 3:9,15, 4:3; 6:6-8).

25:5 bulut gölgesiyle sıcak azaldığı gibi: Güneşin kızgınlığını zayıf bir bulutun hafiflettiği gibi Tanrı, halkını tehdit edenleri ortadan kaldırır.

zafer teranesi alçalacak: Tanrısızlar Tanrı'ya iman edenleri tam yendiklerini sanıp, zafer ezgilerini yükseltmeye başlar başlamaz sesleri kesilecek. Hiç beklemedikleri yargı, bir anda başlarına yıkılacak (24. bölüm).

25:6-8 Özel bir övgü konusu olarak inanlıların bulunacakları son ortam açıklanır:

1. İnanlılar Tanrı'nın düzenleyeceği bir şölene katılacak (25:6),
2. İnsanların algılama yeteneğine engel olan ve her şeyin gerçek değerini gizleyen örtü kaldırılacak (25:7),
3. Ölüm yok olacak (25:8),
4. Her türlü üzüntünün sonu gelecek (25:8).

25:6 bu dağda: (2:1-3; 24:23)

orduların Rabbi ... bir ziyafet ... verecek: Günahtan dönerek Kendisine sığınanları Tanrı'nın kabul etmesi, Kutsal Yazı'da çok kez bir şölen simgesiyle betimlenir (Matta 22:1-14; Luka 14:15). Şölen başkanı Tanrı'nın Kendisidir.

Rab İsa'nın benzetmelerinde olduğu gibi «ziyafet», tüm ruhsal ve dünyasal kutsamaların simgesidir (55:1-5; Matta 8:11; 25:10; Luka 13:28,29; 14:15-24). Hoşnutluğun bir sembolüdür (Mezmur 22:26; [Vahiy 3:20]). Şükran ve esenlik sunuları da belirtilmiş olabilir (Levililer 7:29,31; Yeremya 31:14).

tüm kavimler: Davetliler yalnızca Tanrı'nın seçtiği ulustan oluşmaz, tüm insanlar çağrılıdır (56:7; Mezmur 22:26,27; Daniel 7:14; Matta 8:11; 22:2-12; 26:29; Luka 14:15; Vahiy 5:9; 7:9; 19:9). İsa Mesih şunu dedi: «Gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin» (Matta 28:18-20). Herkes İsa Mesih'e iman ederek Tanrı'yla sonsuz bir ilişki kurmaya davetlidir. «Çıkıp yolları ve çit boylarını dolaş, bulduklarını zorla da gelsinler, evim dolsun» der Tanrı (Luka 14:23). Her gelen doyurulacaktır. Yeter ki, günahından dönerek Tanrı'nın sofrasına oturmak istesin!

eski şaraplar, ilikle dolu semiz şeyler: Kaybolmuş oğlunun günahlı yaşamı bırakışını kutlamak için babası, besili bir dana kesti (Luka 15:23). Davut da Tanrı'yı andığında «ilik ve yağla doyar gibi» canının doyacağından emindi (Mezmur 63:6). Tanrı, doyurucu, besleyici, gözü ve dili hoşnut eden bir sofraya kurar. Yüreği güçlendiren, ruhu coşturan lokmalar sunar (55:2; Yeremya 31:14).

25:7 tüm kavimleri örten örtü: Tanrı'nın seçtiği halk olan Yahudiler bile kutsal konuları kavrayamadılar. «Kaldı ki, onların anlayışı katılaştı. Çünkü bugüne dek, Eski Antlaşma okunurken aynı örtü akıllarından kaldırılmamaktadır.... Musa'nın yazıları ne vakit okunacak olsa, onların yüreği üzerine örtü çekilmiştir» diye yazılır (2. Korintliler 3:14,15). Üstelik Yahudi olmayanlar için «karanlıkta

yürüyen kavim, ölümgölgesi diyarında oturanlar» denilir (Yeşaya 9:2; Efesliler 4:18). İster Yahudi, ister uluslardan biri söz konusu olsun onun yüreğindeki «bu örtü ancak Mesih aracılığıyla ortadan kalkabilir Ama birey Rabbe dönünce örtü kaldırılır» (2. Korintliler 3:14,16). Onun için İsa Mesih'in müjdesini yayma görevi -- insanları «karanlıktan ışığa, şeytanın egemenliğinden Tanrı'ya döndür»mek -- ölçülemez bir önem taşır (Haberciler'in İşleri 26:18). Gelecek çağda bütün bu körlüğü Tanrı'nın Kendisi kaldıracaktır (1. Korintliler 13:12).

örtü, perde: Gözün görmek istenilen bir şeyi görmesini engelleyen herhangi bir şeye «örtü» ya da «perde» denebilir. Kutsal Yazı'da bir örtü ya da perde söz konusu olunca onun ruhsal alandaki etkisi olumsuzdur. Gerçeği gizler, ruhu körletir ve kişiyi Tanrı'nın isteminden uzaklaştırır.

Ruhsal örtüler çeşitlidir:

1. Sıflık:

İyi kötüden ayırt etmek için kendini zorlamayan kişi ruhsal alanda aldanır. Eğer edindiği bilgiyi sınamazsa, insanlar arasında benimsenen her türlü mantık dışı, sapık ve batıl inançlara kapılır, gerçeği tanınmaz duruma gelir (1:3; 5:12; Haggay 1:5-7; Matta 16:3; Luka 12:56,57; İbraniler 5:14).

2. Önyargı:

Olayları ve insanları değerlendirmek için Tanrı Sözü'ne önem vermeyen, kendi mantıkları ve deneyimlerine dayanan kişiler gerçeğe uymayan sonuçlara varır (örneğin, Petrus [Matta 16:21-23]; öğrenciler [Matta 26:6-13; Yuhanna 9:1-3]).

3. Aydınların gururu:

Birçokları zihinle her şeyi çözebileceği ve anlayabileceğine inanır. Ne var ki, Tanrı yaratıklarından kat kat yüksek ve bilgedir. Bu nedenle, insan O'nun tasarladığı her gizi kavrayamayacağını kabul etmelidir. Kişi gururlu tutum takınarak gerçeğe kavuşmak açısından kendine engel olmamalı (Obadya 1:3-4; 1. Timoteos 6:4).

4. Dünya sevgisi:

Dünya sevgisi, göksel bilginin ölçülemez değerini söndürür.

5. Şehvet:

Bedenin aşırı tutkuları harıl harıl yanan bir yangın gibidir. Onun ardındaki hiçbir şey görülemez (Romalılar 1:24-25,28-32; Efesliler 4:18-19).

Kişinin ruhsal körlüğü bilinçli değilse de, bu bir günahdır (Yuhanna 9:41). Kişinin ruhsal körlüğü için birçok bahane ve neden ileri sürülebilir. Ne var ki kişi ruhsal konuları araştırmazsa bunun sorumluluğunu kendisi taşır ve cezasını da çeker.

25:8 ölümü ebediyen yuttu: «Ezilecek son düşman ölümdür» (1. Korintliler 15:26). Eski Antlaşma peygamberleri mezardan sonra yaşamın devam ettiğini anlardı (Eyup 19:25,27; Mezmur 17:15). Ama ölümün büsbütün yok olacağını ilk bildirenler Yeşaya ile Hoşea'ydı (Hoşea 13:14). «Bu çürüyen beden çürümezliği ve bu ölümlü beden ölümsüzlüğü kuşanınca, [Yeşaya'da] yazılı söz yerine gelecek: «Ölüm yengide yutuldu. Ey ölüm, nerede yengin? Ey ölüm nerede kargın?» ... Ama Rabbimiz İsa Mesih'in aracılığıyla bizlere yengi sağlayan Tanrı'ya şükür!» (Haberciler'in İşleri 2:24; 1. Korintliler 15:21,54,55,57; 2. Timoteus 1:10; İbraniler 2:14; Vahiy 1:18). «Ölüm korkusu yüzünden yaşam boyu tutsak olanları özgürlüğe kavuştursun» (İbraniler 2:15). Bir Mesih inanlısı için ölüm salt beden üzerinde etkilidir. Ölüm, İsa'nın kanıyla kurtulmuş ruha, cana artık dokunamaz. Mesih İsa şöyle der: «Bana iman eden ölmüş olsa da yaşayacaktır» (Yuhanna 11:25). Ölüm -- hastalık ve sancı gibi -- Tanrı'nın birer hizmetçisi olarak görülmelidir.

Yahve tüm yüzlerden gözyaşlarını silecek: Kişi yaşamın üzüntüsüyle, günah için duyduğu pişmanlıkla, Mesih adına çektiği sıkıntıyla (Matta 10:32-33; 16:25,27; Markos 8:38; İbraniler 11:26), sevincini kısıtlayan ölümle kederlenir. Her Şeye Gücü Yeten, inanlıların gözyaşlarını silecektir. Onlara yalnızca bu dünyanın kaygılarını unutturmayacak, yalnızca inanlıları neşeli bir ortama taşımakla yetinmeyecek, gözyaşlarına neden olan şimdiki düzeni de ortadan kaldıracaktır (Vahiy 7:17; 21:4)! Günah insanın yaşadığı ortamı etkileyip bozarken üzüntüden kaçmak olanaksızdır. Ama o gün, günah ve günahla birlikte onun bütün sonuçları ortadan silinecektir!

tüm dünya üzerinden kavminin utancını kaldıracak: Mesih inanlısı Tanrı'nın adını taşımaktan gelen üzüntü ve utancı sabırla yüklenmeli, öğrenilecek derslerden yararlanmalıdır (Mezmur 74:10; 89:50,51; 119:67,71). Bu utanç kısa bir zamanda kaldırılacaktır.

çünkü Rab söyledi: (14:24, «nasıl düşündümse öyle olacak» sözüne ilişkin notu inceleyin; 18:4; 21:16)

25:9 İşte Allahımız budur: Tanrı, Kendi bilgeliği, gücü ve güvenilirliğini belirtmiştir. Tüm övgü O'nun olsun.

AllahİMİZ: BİZİM Tanrı'mız! Kendisine bağlı olanlar için kişisel ilgiyle savaşılan Tanrı! Toprakta yapılmış dudaklar Seni, Sana yaraşır biçimde övsün! Her hücresi günah tarafından bozulmuş insanın övgüsü çok yetersizdir. Yine de Tanrı bundan hoşnut olur (Mezmur 51:15; 57:9; 86:12; 107:8,15,21,31; Romalılar 15:11).

bizi kurtaracaktır: Sarsılmaz güven!

O'nu bekledik: Tanrı'yı beklemek, O'nu tanıyanların niteliğidir (40:31; Tekvin 49:18; Titus 2:13). Sağa sola koşuşmadan Tanrı'yı bekleyene ne mutlu! Tanrı tasarısını zamanı geldiğinde tamamlayacaktır. Bunu bilene, sabır ve esenliği koruyarak telaşlanmayana ne mutlu! Tanrı'ya güvenmek, kuramsal olarak kaldıkça inanılabilirliğini yitirir. Ama yaşamın zor koşullarında uygulanınca bir deniz feneri gibi çevredekilere ışık tutar.

Tanrı toplumunun tarihi, bir bekleyiş tarihidir.

1. İsrail, Mısır'da esir kalarak geçirdiği yüzyıllarda Tanrı'nın onu özgür etmesini beklemek durumundaydı.
2. Kızıl Deniz'in kıyısında Mısır ordusu İsraililer'i yok etmek üzereyken, İsraililer Tanrı'nın denizde yol açarak onları kurtarmasını beklemek durumundaydı.
3. İsrail, Sina Dağı'nın dibinde Musa'nın dağdan dönmesini beklemek zorundaydı.
4. İsrail, çölde kırk yıl dolaşarak Kenan bölgesine girebileceği günü beklemeliydi.
5. İsraililer, Eriha kentini çevresini yedi gün dolaşarak Tanrı'nın surları yıkmasını beklemek zorundaydı.
6. İsrail, sürgünde tam yetmiş yıl beklemek zorundaydı.
7. Bugün bile tüm dünyaya dağıtılmış İsraililer, Tanrı'nın onları İsrail'e döndürmesini beklemekteler.

Tanrı'ya bağlı olan bireyler de O'nu beklemek zorundaydı:

1. İbrahim İshak'ın doğumunu yaklaşık otuz yıl bekledi.
2. Yakup, oğlu Yusuf'u yeniden görmek için uzun yıllar bekledi.
3. Musa İsrail'e önder olmak için seksen yaşına dek bekledi. İsrail'le kırk yıl uğraştıktan sonra yine de onları Kenan bölgesine götüremedi.
4. Simeon, Tanrı'nın Mesih'i'ni göreceğine ilişkin vaadin gerçekleşmesi için yaşlılığına dek bekledi.

Dünyanın bile kurtuluşunu beklemekte olduğu yazılıdır (Romalılar 8:22).

İnanlıların Tanrı'yı beklemesi O'nun bir amacını yerine getirir. Tanrı'nın iyiliğine ve bilgeliğine ümit bağlayan, dua ederek görevlerinde bağlılıkla çalışan bir kişi, Tanrı'yı beklerken ne acılık duyar ne de işini bırakmayı düşünür. Doğruluğun dolgun ücretini ister görsün ister görmesin, bunun önemi yoktur. Doğru yaşayarak kendi başına dert açacağını bilse de bundan vazgeçmez. Tanrı'yı bekler, çünkü sabır yetkinliği ve olgunluğu geliştirir (Yakup 1:4).

Kurtarıcı ile ... sevineceğiz: Tanrı'yı bekleyenler, geçmişte kurtulduklarına şükran sunduktan sonra (25:1-5) gelecekteki kutsamalara da güvendiklerini açıkladılar. Tanrı'nın kurtarışından kimse pişman olmaz. Bu kurtuluş bütün insanların düş güçlerini aşacaktır (Çıkış 15:11).

25:10 Rabbin eli bu dağda rahat edecek: «Rabbin eli bu dağda rahat edecek» sözü, «Rabbin eli bu dağın üzerinde olacak» biçiminde çevrilmeliydi (Ezra 7:6,28; 8:18,22,31; Nehemya 2:8).

Moab: Moab, Tanrı halkının düşmanlarını tümünü temsil eder. Moab'ın niçin Tanrı'nın tüm düşmanlarını temsil etmek üzere seçildiği tartışma konusudur. Yahudiler'in en büyük düşmanlarından biri sayılması bunun nedeni olabilir (2. Krallar 24:2; Hezekiel 25:8-11). Tanrı düşmanlarının gücü kötülük yapmaya kesinlikle yetmeyecektir, önemli olan da budur (25:11,12).

çiğnenecek: Tanrı düşmanlarını teker teker çiğneyecektir. «Rab Rabbime dedi: Ben düşmanlarını senin ayaklarına basamak koyuncaya dek sağımda otur» (Mezmur 110:1; İbraniler 1:13; 10:13).

25:11 Rab onun gururunu ellerinin hüneriyle beraber alçaltacaktır: Bunu şöyle yapacak:

1. Düşmanın gururunu alçaltacak (16:6; 25:11; 24:24:4; 26:5).
2. Düşmanın gurur duymasına neden olan bütün etkinlik ve becerilerini de alçaltacak (25:11).
3. Düşmanın hisarlı surlarını yok ederek kendini savunma olanaklarını ortadan kaldıracak (25:12).

Eklerde Kutsal Kitap'ta Adları Geçen Önemli Yerler kaynağından alınan notlara da bakın.